Mindszent, 1885. Október 11. *34. szám.* *Első évfolyam.*

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre .... 4 forint.
Félévre .... 2 forint.
Negyed évre .... 1 forint.
SZERKESZTŐSÉG:
Szobotka Gusztav ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE
a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kimutatási bélyegilleték külön 30 kr.
NYILTTÉRBEN
minden egyes sor közlése 15 kr.
Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPITÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

A KIS FARSANG KÜSZÖBÉN.

Mult számunkban körvonalaztuk röviden azon bajokat, mik egy elhamarkodott házasságból származhatnak.

Világot vetettünk továbbá arra is, hogy a megérdemlett keserűség nem szokott elmaradni azon házasságban sem, hol a főcél feláldoztatik a mellék célnak, — maga a házassági boldogság a vagyon szerzésnek, — vagyis számitásból köttetik a házasság.

Midőn tehát odáig jutottunk jó tanácsadásunkkal, hogy a házasulandó fiatalság higgadt megfontolással — ne pedig vakon s hirtelenkedve — induljon a házasságnak egy hosszu életre kiható magasztos ténye elé; midőn sürgettük, hogy kiinduló pontul a sziv vonzalmát, ne pedig a mellék érdekeket tekintse, tovább szőjjük tanács osztogatásunk fonalát s hangsulyozzuk, hogy szorgalmasan után kutassanak, vajjon választottjuk bir-e ama benső tulajdonokkal, minők: szendeség, szemérem, szülők iránti feltétlen engedelmesség, takarékosság, szorgalom stb., melyek nélkül egy jó háziasszony alig képzelhető.

Midőn e tulajdonokat kiemeljük, óva intjük egyszersmind ifjainkat, ne vezérelje őket a jegyes kiválasztásában egyedül a testi baj — a szépség. — Igaz, hogy a mai házasulandók jelszava: „nőül venni egy szép és vagyonos lányt,“ akár ékeskedik a fent mondott női erényekkel, akár nem.

Jövőjét kockáztathatja, kit semmi egyéb, mint a szépség ingerei a nősülésre. — Gyakran egy rövid ideig tartó betegség leszámol a testi bájakkal, s ha nem volt szép lelki tulajdonokkal párositva a külső csin, vajjon mit vesztett a meggondolatlanul nősült élettárs? Mindent, a szépséggel elpárolgott az ahhoz füzött házassági boldogság is, mert:

Léleknemesség nélkül testi báj
Oltár, minel a hivságok fia,
Csalfényű bálványoknak áldozik.

Vörösmarty.

Régi bölcséleti elv, a mi jó, az szép, de viszont nem következik, hogy a mi szép, egyuttal jó is. — Ne vezéreljen azért senkit a jegyes választásban a merő káprázat s akkor nem kellend attól tartani, hogy a szépség gyors eltüntével a házastárs reá nézve nyüggé váland, mert a szép benső tulajdonságok megmaradnak, ezek pedig külső báj nélkül is feltétlen becsüek.

Mindezen figyelmeztetések, miket a fiataloknak jó tanács képpen elmondtunk, a szülőket is illetik, ő nekik kell vezérelni a meggondolatlan fiatalságot jó tanács, szülői intelem, s figyelmeztetéssel, mikép azon kellékeket s feltételeket, mik a jegyes választásánál elkerülhetlen figyelembe veendők s miket fentebb elsoroltunk, — pontosan betartsák, bal házassági lépéstől egész erélyöket s tekintélyöket latba vetve visszatartsák, s oly házasság kötésre buzditsák, mely a szülőknek és rokonoknak is becsületére váljék, a házasulandó pedig, — a mennyire emberileg előre látható, — zálogát lássa jegyesében jövő boldogságának.

Midőn azonban szülői kötelmek s jogokról beszélünk, legtávolabb sem azt értjük, hogy a szülők egyedüli s kizárólagos factorai legyenek gyermekeik házasságának; nem azt, hogy ők válasszák a jegyest, s akár tetszik gyermeköknek, akár nem, attól eltérnie nem szabad, hisz ily eljárással beláthatlan bajokat okoznak a szülők, nem csupán gyermeköknek, hanem önmaguknak is és szerencsétlenné teszik gyermeköket egész életükre.

Ismeretesek azon jelszavak, mikkel a szülők, jó ismerősök az ily összetákolt házasságot eszközlik. „Öreg fa árnyékában jó pihenni“ hangoztatják éjjel nappal a leány nak, ha nem akar férjül menni azon emberhez, kit a szülők szemeltek ki vőlegényül, s ki a lánynak, — korát tekintve — atyja lehetne. „Majd összetörődtök“ mondják ismét mások leányuknak, ha a megrendelt vőlegényhez a legkisebb vonzalommal sem viseltetik.

S ki tudná összeszámitani mindazon szavakat s kifejezéseket, mikkel sok szerencsétlen fiatal házasságát a szó szoros értelmében összetákolják.

Avagy szóljunk-e a fenyegetések, ütlegek, kitagadás és a pressió ezer neméről, mikkel a szülők két fiatalt — minden tiltakozásuk dacára is — ugyszólva összevernek?

Ily jogaik nincsenek a szülőknek gyermekeik házasitása körül, ily eljárások, hogy ezer esetben gyászosan boszulták meg magukat, arról a mindennapi élet elég ekklatansan tanuskodik.

Adja meg a szülő a jó tanácsot házasulandó gyermekének, hogy mire vigyázzon a jegyes kiválasztásában; tartsa vissza a bal épéstől, pl. hogy fia kétes hirű nővel ne gyalázza meg a családot, egyebekben pedig hagyják a szülők gyermekeiket, hogy szivök sugallatát követhessék, — s ne ők házasodjanak gyermekeiknek, — s ha jó uton vannak, tisztességes jegyest választottak, ne gáncsoskodjanak, hanem inkább gyermekeik jövő boldogságára tőlük telhető módon közreműködni iparkodjanak.

Ezeket kivántuk a kis farsang küszöbén a házasulandóknak jó tanácsul elmondani.

Meglehet, hogy minden elővigyázat dacára is szerencsétlenné lesz valaki házassága által, ezt előre tudni nem lehet; mert sokszor egy hét, vagy egy nap ugy átalakitja a házas társat, hogy az az előtt szelid s gyöngéd társ elviselhetlenül durvává lesz. Ebből azonban nem az következik, hogy az ajánlottuk jó tanácsot ne kövesse senki; nem az következik, hogy a jegyes választásában óvatosak ne legyenek a fiatalok, sőt ellenkezőleg, épen azért, mert látják a sok felbomlott házasságot, mert látják, hogy vannak házasok, kik se hete, se hava, hogy összekerültek, s már is külön kenyéren vannak, — kétszeres szorgalommal iparkodjanak ugy eljárni a házasodás körül, hogy ne vádolja lelkiismeretök, miszerint önhibájuk folytán jutottak a szerencsétlen házasság kelepcéjébe.

AZ ŐSZI VETÉSEK KÜSZÖBÉN.

Ha a letarolt kukorica földben vető alá szántó embert látunk, valóban lehangol bennünket ama körülmény, hogy az ember magasságu vadmohar és perje az uj barázda által alig kis részben takartatik csak el. — Mi ennek természetes következménye? A még rosszabb eredmény.

Az alföldi ember előszeretettel veti őszi gabonáját kapás növény után, mert a nagyjából végezett két kapálást ugarolásnak tartja s igy a nélkül, hogy hevertetné, őszi földjét jól munkáltnak hiszi. Már bocsánatot kérek, valóban erős fantázia kell hozzá, hogy az ember magasságu gazban valaki a jó munkát felfedezze.

Szeretünk a válságról beszélni, mert valóban érezzük. Sovárgunk a segély után, mert arra valóban szükségünk van. Okozunk mindenkit a mostoha sorsért, csak önmagunkat nem; pedig: ember segits magadon, az Isten is megsegit.

Első oka a válságnak a rosz termési átlag, mely a ködös Angliáénak csaknem felét teszi. A rossz átlag pedig nagyon természetes eredménye a rossz munkának.

Szerény véleményem szerint a sok reczipe helyett, melyet megmentésünkre szeretnek praescribálni a légvárakat épitők, több hasznot tennének, ha a szorgalmas munkára serkentenének s oda hatnának, hogy minden kis gazda jelszava »harc a gyom ellen« legyen.

Nem itélem én el az alföldi embert akkor, mikor kukorica után látom őszit vetni, sőt ama számitása sem helytelen, hogy a kapálás ugar számba megy, de elitélem azért, mert 2-ik kapálása — illetve töltögetése — után többet kukorica földjét meg sem nézi s mire azt learatja, az emlitettem ember magasságu gaz miatt alig képes földjét őszije alá nagyjából is megmunkálni. Mindaddig, mig a harcot a gyom ellen fel nem vettük, kevés a kukoricának a két kapálás; adjunk tehát egy harmadikat is és pedig közvetlen az aratás után. Ha igy a 3-ik kapálással megkezdtük a harcot, legyünk következetesek és kitartók, üldözzük a vetéseink rovására élő gyomot, amint csak hozzá férhetünk folytonosan, mindaddig, mig csak mutatkozik.

Jó fegyver a gyom irtásra a tarló buktatás. A tarló ugyanis aratás után mindjárt szántassék fel sekélyen. Ennek szükséges volta oly dolog, a mely fölött manapság már nem is lehet vitatkozni. Sajnos, hogy e munkálat nálunk nagyon kevéssé van elterjedve, de a hol szokásban van, annyira meggyőződtek hasznos voltáról, hogy ennek tulajdonitják, ha az utánna következő termés jól sikerül.

Ha a tarlót közvetlen az aratás után alászántjuk, oly körülmények közé hozzuk a gyommagvakat, hogy azok kikelhetnek,

hol egy kissé erősödni hagyván, fogassal kiszaggattatnak és tönkre tétetnek.

De nem elég e munkálatot egy évben ugy ahogy megtenni s magunkat azzal áltatni, hogy már megtettük, annak ujbóli eszközlése fölösleges. E harc évekig tartó s érdekünk abban nem csüggedni.

A gyomok legveszedelmesebbje nálunk a tarack, mely gyökeréről szaporodik s mentül jobban elaprózzuk annak gyökerét, annál bujábban és sürübben nő. Irtsuk ezt minden hozzáférhető módon. Legjobb a szántásokból fogassal felszaggatni a gyökereit s össze szedve elégetni, hogy az a talajba ne kerüljön ismét. Vannak, kik ez eljárást elitélik, mondván: hogy a kiszedett taraczk gyökereinek elégetésével a talaj növényi tápanyagainak egy részét füstbe eresztjük s e helyett gyom irtó növények termelését ajánlják, minő a repce, hajdina stb.

Ámde a tarack sokkal szivósabb gyom, semhogy oly könnyen el hagyjon magával bánni. Használjuk tehát az első módot s a mit talajunktól a kiszedés és elégetés által elveszünk, bőven kárpótolja e gyomtól való megszabadulás; továbbá, amit a talajtól elveszünk, azt trágyázással vissza is adhatjuk.

Harc tehát a gyom ellen, hogy földünket jól munkálhassuk. Ha jól munkáljuk földünket, termés átlagunkat emeljük. Ha termés átlagunk nagyobb leend, nem érezzük annyira a manapság mindenki által emlegetett válságot.

Tehát első sorban magunk segitsünk magunkon!

KÖZSÉGI KÖZGYÜLÉS.

Oktober havi rendes közgyülésünk e hó 4-én tartatott meg nem nagy érdeklődés mellett; dacára annak, hogy a tárgysorozatban az 1886. évi költség előirányzat is föl volt véve.

Első tárgy volt a község ingatlanai és jogainak bérbe adása fölött kötött szerződések jóváhagyása. A szerződések lényegtelen módositásokkal jóváhagyattak.

A költség előirányzat már vitára és alaptalan kifogásokra adott alkalmat. Vannak a képviselő testületnek oly tagjai, kik még nem tárgyaltak költségelőirányzatot; nem tudják tehát, hogyan szokták az ily nagyfontosságu, de nagy szabásu munkát készitení, mit lehet abban birálni, mit kifogásolni és mit végre, mint kiszámithatlant, mint meg nem állapithatót — elfogadni. Ha az illető képviselő egyszerü polgár, ám jó, elnézhető gyakorlatlansága; de akkor jól teszi, ha nem szól oly tárgyhoz, amelyet nem ért, de ha tudományosan képzett egyéntől hallunk olyan alaptalan ráfogásokat és folyton mint hibát hangoztatni, miről sem ő, sem mások nem tehetnek, akkor az ember elbámul, hogy mikép akar valaki vezérszerepet játszani, hahogy fogalma alig van a közügyek mikéntiségéről.

De térjünk a költségelőirányzathoz, melyre jövő számunk vezércikkében ugyis bővebben visszatérünk.

A község bevételei 7,570 frt 11 krt. tesznek ki, melyekkel szemben 29,222 frt 92 kr. kiadás lett előirányozva.

Hosszas vita után az előirányzott kiadási tételek egyenként mind elfogadtattak, kivéve a szemcsés köthártya lob gyógykezelésére előirányzott 5000 frt összeget, mert e cimen — mint már kiadott összeg — 2000 frt lett felvéve.

Tárgyaltatott még az 1885. pótköltségvetés a megyei székház épitési költségek megtéritése okán, ugy a szemcsés köthártya lob gyógykezelése által fölmerült költség.

Kimondatott ez alkalomból, hogy a jelzett gyógykezelés költségeit a község még ez év december 1-éig sajátjából fedezi; de azontul nem költ semmit. Stammer Sándor alispán urhoz ez ügyben kiküldetett egy bizottság, melynek tagjai Tábith Ferenc biró, Pap Ágos jegyző, Hubacsek Pál és Szobotka Gusztáv.

Ha ezen bizottság eljárása az alispán urnál eredménytelen maradna, a községnek kell, hogy közvetlen a kormányhoz forduljon kérelmével, mert a község olyannyira tulterhelt, hogy egy lehetőleg éveken át tartó járványos bajt önerejéből gyógykezeltetni aligha lesz képes.

Egyébb fontos tárgy ez ülésen nem tárgyaltatott.

Jelentés a budapesti országos kiállitásról.

(Befejező közlemény.)

Emlékezzünk meg még röviden a növendékek által előállitott munkákról is, melyek ha nem is tanulmányozás, de bizonnyára megfigyelést érdemelnek. A munkák két csoportra oszthatók, t. i. fiu iskolák által előállitott munkákra és leány iskolai kézi munkákra. A fiu iskolai müvek közül kiválók a „Zay-Ugróczy“ iparmühely faragványai (pl. Péter halászata, Saul;) továbbá a budapesti állami közép ipartanoda famintái és rajzai, melyek a házépitésre és pedig az alap-, háztető- és emelet-épitésre vonatkoznak, ugyszintén a bánfi-hunyadi gyermekjáték kiállitás, — az elsőfoku ipariskola rajzai stb. — Ezekhez járulnak még a különféle iskoláktól kiállitott mértani és szabadkézi rajzok, festészeti gyakorlatok, szobrászati alakok, mint egész és féldombos müvek, az ötvös ipari szakiskolák éremüvei. — A szövő iparból megemlitendő: a földmüvelési és kereskedelmi m. kir. ministerium szövetáruk tanmühelyéből kikerült szövetek, — a nagyszebeni, csikszeredai posztó, vászon kiállitás.

A leány iskolai kézi munkák részint mint minta könyvek, részint pedig mint tulajdon kidolgozások jelennek meg; s nem hiába, megtartják azon kört, melyben mozogniok kell, a törekvés oly eredményét produkálják, mely általában véve a legmagasabb várakozást is kedvezően lepi meg. Különösen figyelmet érdemelnek az országos női iparegylet rajzai, szabászati mintái, kézi munkái; az erdély részi iparfejlesztő egylet nőipariskoláinak aranyos kézi munkái; — a szepes-iglói polgári, valamint a szabadkai elemi iskolák által kiállitott fehérnemüek; az ujvidéki és szegedi leányiskolák reczefonatai; a bánfi-hunyadi elemi iskola által készitett himzett ruhák és végre a fiumei városi iskolából kikerült fehérnemü kivarrások, himzések, kötések, diszszegélyek stb.

A budapesti országos kiállitás e föntebbi vázlatában iparkodtunk röviden áttutni a kiállitott remekek halmazain, s egy két közelebbi pillantást vetni a bennünket ugy is legközelebb érdeklő oktatás ügyre. S most, midőn a látottakat megszivlelni és az eredményt megérlelni időt vettünk magunknak, kedves kötelességünk e vázlatot a tekintetes községi iskolaszék elé terjeszteni. Kisérve föntebbi szavainkat a nemzeti önérzet és hazafiui lelkesedés melegével, nemzetiségünk majdani győzelmének ama megdönthetetlen hitével, mely egy világvárossá lett magyar főváros tekintetén, s egy müvelt osztrák nép császára: a mi királyunk által büszkeségének vallott kiállitás látásán bizni kényszerül egy nagy ember ama rendkivüli jóslatában: „Magyarország nem volt, hanem lesz!“

Mindszent, 1885. aug. havában.

GELSY PÉTER, tanitó. HÁM JÁNOS, igazgató tanitó.

TÁRCZA.

A MÓR.

A Guadalquivir partján két szomszédos hegy tetején gyönyörü két vár emelkedett.

Az egyik vár ura Schabarno al Tisza s a másiké a hősök hőse, a vitézek vitéze: Helumbar vala. A legbensőbb barátság füzte egymáshoz mindkettőt. Schabarnó al Tiszának senkije sem volt a világon, Helumbar pedig várában kora gyermekségétől kezdve ápolta a gyönyörü Arnolánt, kit egykor az erdőben bolyongva talált, magához vett s szive királynéját nevelte föl benne.

Utolsó csatájáról most jött haza Helumbar s megdöbbenéssel vette a hirt, hogy Arnolánt Schabarno elszöktett. A mór férfias arca elkomorult. Gondolatokba mélyedt s merőn nézett maga elé.

— Jól van — szólal meg végre elhatározással s az agyában megfogamzott gondolat magasztosságot látszott kölcsönözni tekintetének — jól van! Legjobb barátomnak tartottam, azt hittem, egy istenség lakja szivét, jobban rá mertem bizni titkaimat, mint önmagamra s ő megcsalt! A vadonban, elhagyatva, az éhségtől elcsigázva találtam azt a lányt, magamhoz vettem, fölneveltem, elláttam az uri kényelem minden nemével s csak azt reménylettem, hogy jó tetteimet szerető szivvel fogja meghálálni s rászedett. Őseim fészkének kapuja mért ne nyilt volna meg egy barát előtt távollétemben is s mért ne engedte volna őt ki akkor, mikor szemem fényét rabolta? . . . . . Ó, hogy azok a magas párkányzatok rájok nem szakadtak, hogy az a dobogó hid le nem süllyedt alattok, legalább az én bosszumat nem kellene feléjök sujtanom! S mit hallok? már holnap menyegzőjüket akarják tartani, nehogy még megnehezitsem boldogságukat? . . . . Fényben fog uszni Alburnes vára, öröm üt tanyát magas termeiben, mig Helumbar ős tanyáján kardjait tördeli kinjában s fegyvereit a szikla falba lövöldözi! . . . Várjatok, — hörgé keserüen — ti engem istentelenül megcsaltatok; megcsallak én is benneteket! Felháboritottátok békés szivemet, kegyetlen bosszut állok érte rajtatok! . . . .

A hős mór büszkén fölegyenesedett, nemes szemeiben keserü bosszu lángja lobogott fel s homlokán némi önelégültség ütött tanyát.

— De — folytatá — előbb látni foglak te álnok lány, az ördögöt csodálni fogom angyal külsődben, hadd pihenjenek szemeim azon a rózsa arcon, mely bosszum lesujtásakor sáppadni fog!

S hirtelen lesietett a várudvarra, lóra kapott s vágtatott Alburnes vára felé.

Alburnes a büszke hegytetőről méltósággal tekintett az alatta elterülő völgyre, magas ivezetü kapuja fölött hatalmas zászlót lobogtatott a szél, jelentve, hogy holnap ünnepe lesz a várnak, holnap tartja menyegzőjét a vár ura. A hegytől északra széles erdő terül, ennek mélyén van a rejtekut Alburnes termeibe.

Helumbar egyenesen az erdő felé tartott. Egy forráshoz ért, mely nagy sziklából csörgette habjait. Leszállt lováról, megkötötte egy fához s a széles forrás kövei alól kiemelt egy erős vasrudat s neki feszitette egy sziklának. A szirt elmozdult s egy sötét dohos folyosó tárult a mór elé. A nyilás torkolatában heverő fáklyák közzül egyet meggyujtott s eltünt az üregben.

Gyorsan haladt előre a nyirkos alaguton s alig tiz perenyi ut után egy csigalépcsőhöz ért. Ismerte ő ezt az utat jól. Hiszen mikor Schabarno még barátja volt, nem volt előtte titok Alburnes várában. A csiga-lépcsőn fölfelé haladva, egy márványlapot ért el feje fölött. A fáklyát a kőlépcsőhöz verte, izmos karjaival feltolta a márványlapot s egy ugrással a fegyver-teremben volt. Sietve haladt át a termek rejtekajtóin s egy ajtó előtt megállt. Beszéd hangzott ki a szobából s ő megismerte Arnolán csevegő szavát. Szivébe nyilallott. Vad gondolatok forrtak agyában. Kardmarkolatát örtás erővel szoritotta. Mit tegyek? . . . Berontok, gondolá, darabokra apritom azt az áruló Schabarnót s ha hütlen kedvesem vérében látja őt fetrengeni, őt is lesujtom, mint egy kigyót! . . . . .

A hős mór büszkén felemelkedett.

— Nem teszem!

Hirtelen megnyomta a titkos ajtó rugóját s benn termett a szobában.

— Ah! . . . hangzott egy éles sikoltás, Helumbar! . . . dadogá Arnolán.

— Igen Arnolán, én vagyok. Eljöttem hozzád Schabarno, ismersz-e, én Helumbar vagyok! A mór megállott.

Schabarnó halvány volt, mint a fal. De hirtelen összeszedte magát s kardját kirántva egyet előrelépett.

(Vége köv.)

Csongrádmegye törvényhatósági bizottságának a f. 1885-ik évi október hó 14-én Szentesen megtartandó őszi rendes közgyülésén elintézendő ügyek

tárgysorozata.

1. Alispáni féléves jelentés.

2. A közigazgatási bizottságnak 1885. évi jan. 1-től junius hó végéig terjedő féléves jelentése.

3. A megyei másod aljegyzői állomásnak választás utjáni betöltése.

4. A nm. mkir. belügyminisztériumnak 34877. sz. a. kelt intézvénye, melylyel a megyei tisztviselő-, segéd- és kezelő személyzet nyugdij intézete alapszabályait módositás végett leküldi.

5. A megye székház épületére forditott költségek fedezése iránti intézkedés.

6. A nm. mkir. belügyminiszterium 43805. sz. a. kelt intézvénye a megyei bizottsági tagok 1886. évre szóló névjegyzékének összeállitása tárgyában. Ezzel kapcsolatban az igazoló választmány jelentése, melyre megállapitott névjegyzékét beterjeszti.

7. Ugyanannak 31910. sz. a. kelt intézvénye, a csongrádi árvapénztári követelések biztositására és behajtására engedélyezett határidő meghosszabbitása tárgyában.

8. Ugyanannak 47191. sz. a. kelt intézvénye. melylyel, Csongrádmegye köztisztasági szabályrendeletét ujra átdolgozás végett leküldi.

9. Ugyanannak 41682. sz. a. kelt intézvénye, melylyel a megyei 1883. évi házipénztári számadás ellenében felmerült nehézségek eloszlatása folytán, ezen számadási ügyet végleg befejezettnek nyilvánitja.

10. Ugyanannnak 31926. sz. a. kelt intézvénye, melylyel a Mindszent községében a folyó évben megtartott és felebbezéssel megtámadott községi tisztujjitást jóváhagyja.

11. Ugyanannak 38990. sz. a. kelt intézvénye, a megyei be egápolási alap 1884. évi zárszámadása tárgyában.

12. A nm. mkir. belügyminisztériumnak 30983. sz. a. kelt intézvénye, a megyei alapitványi pénztárról 1884. évre szerkesztett számadás tárgyában.

13. Ugyanannak 30982. sz. a. kelt intézvénye a megyei szegény alapi pénztárról 1884. évre szerkesztett számadás jóváhagyása tárgyában.

14. Ugyanannak 35269. sz. a. kelt intézvénye Balassa Lajos m. volt aljegyző családja részére megszavazott 800 frt évi fizetés kiadásának megtagadása tárgyában.

15. A nm. mkir. földm. ipar és kereskedelemügyi ministérium 43077. sz. a. kelt intézvénye, a mértékhitelesitési szerelvények árából fentlevő tartozásoknak mi módon leendő törlesztése tárgyában.

16. A nm. mk. vallás és közokt. ministérium 28102. sz. a. kelt intézvénye a horgosi Kárász Anna féle ösztöndij alapitványról, 1882. évben vezetett számadás jóváhagyása tárgyában.

17. Ugyanannak 28103. sz. a. kelt intézvénye, ugyanazon alapitványról vezetett 1883. évi számadás jóváhagyása tárgyában.

18. Ugyanannak f. é. aug. 2-án 26790. sz. a. a horgosi Kárász Anna féle alapitványi ösztöndijnak odaadományozásánál figyelembe veendő Szeged sz. kir. város közönségéhez intézett rendelete.

19. Szentes város megkeresése, melylyel Horváth Mihály és Tóth József emléktáblái leleplezési ünnepélyére Csongrádmegye törvényhatóságát meghivja.

20. Csongrádmegyének 1886. évre szerkesztett költségvetési előirányzata.

21. A megyei községektől beérkezett költségvetések tárgyalása.

22. Horgos község képviselő testületének, a község részére engedélyezett országos vásár határnapjának megállapitása tárgyában hozott határozata.

23. Csongrád város közönsége a magas kincstár részére dohánybeváltó települ átengedett terület ránt 16. sz. alatt hozott határozatát jóváhagyatni kéri.

24. Csongrád város közönségének folyamodványa, melyben ifju Verseghy Molnár János és neje Lévay Mária csongrádi lakosok kisajátitási ügyében hozott határozatát jóváhagyni kéri.

25. A dohány kertészek szegődtetésére vonatkozó szabályrendelet.

26. A községekben életbe léptetendő épitkezésekre vonatkozó szabályrendelet.

27. A csongrádi kir. járásbiróság, — mint telekkönyvi hatóságnak 1798—885. sz. végzése, — Harnyos Sándor csongrádi lakos tulajdonjogának telekkönyvi bekebelezése iránt, a megye érdekeinek megóvása végett közöltetik.

28. Szegvár község folyamodványa, melyben a szegvári megyei volt széképületben, a mult tanévben leány iskolának átengedett helyiséget ugyanazon célra a jövőre is átengedtetni kéri.

29. Csongrádmegye árvaszékének jelentése, a Mindszent községi árvatárnál mutatkozó kamat hátralékok leirása tárgyában.

30. Teés községnek pótköltségvetése 1885. évre.

31. Kéri János Sándorfalva községi képviselőnek felebbezése, melyben Sándorfalva község képviselő testületének 1885. évi julius 2-án tartott közgyülésében hozott minden határozatát semmisnek kimondatni kéri.

32. Csongrádmegye árvaszékének a Kistelek községi árvapénztár megvizsgálása eredményéről szóló jelentése.

33. Szentes város közönségének kérelme a Körös, Tisza és Maros közti érdekeltség és Szentes város között létrejött egyezség jóváhagyása iránt.

34. A megyei pénztári hivatal jelentése, a megye betegápolási alap javára 1886. évre szükséges kirovás tárgyában.

35. Stammer Sándor alispán jelentése, a megyei 1882. évi házi pénztári számadás felülvizsgálatára vonatkozó iratok beterjesztéséről.

36. Kéri János Sándorfalva községi képviselő felebbezése, melyben Sándorfalva község képviselő testületének f. évi junius 19-én tartott ülésén hozott határozatait megsemmisittetni kéri.

37. Stammer Sándor alispán jelentése, Kutas Bálint és Batik Mihály vámszedők által befizetett nehézményi összegekről.

38. Réti Ferenc felebbezése a községi képviselők külön napdijjaztatása tárgyában.

39. Réti Ferenc felebbezése a kilencesi gát magasitása tárgyában hozott községi határozat ellen.

40. A mezőgazdasági teendőkre megszabott tilalmak iránt alkotni célba vett szabályrendeletre beérkezett községi nyilatkozatok.

41. A felkelői töltésre vonatkozó iratokat Szalay Miklós szolgabiró beterjeszti.

42. Tabody József cs. kir. kamarás megkeresése a gróf Károlyi Sándorné védnöksége alatt a fővárosban megalakult „szegény gyermek“ egyesület pártolása iránt.

43. Hajdumegye közönsége a törvényhatóságok által közérdekü célok létesitésére felveendő kölcsönök bélyegmentessége iránt alkotandó törvényhatósági intézkedések megtétele tárgyában a mkir. nagym. pénzügyministeriumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

44. Szolnok-Dobokamegye közönsége a magyarszövegü iratokban használtatni szokott más nemzetiségü keresztnevek eltiltása tárgyában, a nagym. mkir. belügyministeriumhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

45. Halász Ferenc beregmegyei kir. tanfelügyelő köszönő irata Csongrádmegye törvényhatósága által a beregmegyei magyar közmivelődési egylet javára adományozott 50 frt alapitványi összeg átvételéről.

46. Beregmegyének ugyanazon ügybeni köszönő átirata az 50 forint alapitványi összeg átvételéről.

47. Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye közönsége a cselédek felmondási idejének megállapitása tárgyában hozott határozatát közhirré tétel végett közli.

48. Borsodmegye közönségének a mübor gyártását eltiltó törvény alkotása tárgyában az országgyülés képviselő házához intézett felirata.

49. Zólyommegye közönsége a kormány főfelügyeleti jogának szabályozása tárgyában az országgyülési képviselő házhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

50. Pozsonymegye közönségének a cigány csapatok kóborlásának megszüntetése tárgyában a nagym. mk. belügyministeriumhoz intézett felirata.

51. Veszprémvármegye közönségének hasonló ügybeni felirata az országgyülés képviselő házához.

52. A magyarországi községi és körjegyzők országos központi egylete elnökségének felhivása az egyletbe való belépés iránt.

53. Csongrád városának kérvénye behajthatlanná vált városi pótadók leiratása iránt.

54. A megyebeli községektől beérkezett különféle számadások fölülvizsgálata.

55. A számonkérő szék jegyzőkönyve.

56. Csongrádmegye szolga-személyzetének kérvénye, fizetés feljebb emelése iránt.

Szentesen, 1885. október 6.

Stammer Sándor,
alispán.

Világfolyása.

A kelet-ruméliai események mellett a francia képviselő választások meglepő eredménye képezi a hét legfontosabb politikai eseményét. A francia képviselő ház ugyanis eddigi választási rendszerét megváltoztatta s a lajstromos szavazást tette kötelezővé, gondolván, hogy ezáltal a köztársasági párt erősödni fog. S ép e változtatás lehet a köztársaságra veszélyessé, amennyiben a most megindult választások eddig azon váratlan eredményre vezettek, hogy a köztársasági ellen küzdő konzervativ párt van többségben. A választások eddigelé 81 megye területéről ismeretesek. Megválasztatott összesen 306 képviselő, kik közül 165 konzervativ, 141 pedig köztársasági párti. — A köztársasági pártiak eddigelé 93 kerületet vesztettek. A választások e meglepő fordulatán szomorkodnak Franciaországban, kik minden tehetségöket és tevékenységüket latba vetették, hogy a köztársaságot minél szilárdabb alapokra fektessék. A konzervativeknek azon törekvésével szemben, hogy a köztársaságot megbuktassák s helyette királyt ültessenek a francia trónba: Európa közvéleménye az, hogy a köztársaságiak megerősödve kerüljenek ki a választásokból.

A kelet-ruméliai bonyodalom ügyében a Konstantinápolyban székelő nagy követek eddigelé még semmi megállapodásra sem jutottak, csupán abban egyeztek meg, hogy emlékiratot terjesztenek kormányaik elé. Az emlékirat, mint azt Konstantinápolyból irják, csupán arra szoritkozik, hogy megjelölje, mily alakban indittassanak meg a tárgyalások Törökország és Bulgáriával, hogy ez által minden további bonyodalomnak eleje vétessék, a megoldásra nézve azonban eddigelé még semmiféle inditványt nem tettek s ugy látszik, e kérdés megoldását a kabineteknek engedik át.

Szerbia diplomátiai köreiben, mint Belgrádból egy távirat jelenti, ugy vélekednek, hogy a hatalmak el fogják ismerni Bulgária és Kelet-Rumélia unióját és Szerbiának — Bulgária rovására — területi kárpótlást adnak. Ugyanilyen véleményben van Görögország is, mely szintén részt akar magának.

Törökországban komolyan készülnek a háborura s különösen a tengerészeti arzenálban dolgoznak lázas sietséggel. A tüzérségi arzenálból pedig egymásután inditják utnak az ágyuszállitmányokat s mindennap küldenek néhány tábori üteget Stambul felé; e hó 1-én pedig négy ostromágyut küldtek a kelet-ruméliai határra, Drinápolyba. Stambul szomszédságából eddigelé nyolc tábori gyalogságot inditottak s már utban vannak vannak Bulgária felé az ázsiai török csapatok is. Ezenkivül még három, nevezetesen két müködő és egy tartalék hadtest is fog felállittatni.

Kelet-Ruméliában szintén mozognak s már a mozgósitás is be van fejezve. A nyugati hadsereg 12 ezer főből Hermanli mellett táboroz, a keleti pedig 10 ezer főből Korul-Agacs mellett. A lakosság igen elkeseredett Oroszország ellen, amiért mindez ideig nem lépett fel határozottan a bulgárok ügye mellett.

A kelet-ruméliai bonyodalommal kapcsolatban a »Pester-Lloyd«-nak Bécsből azt jelentik, hogy ott néhány nap óta komolyan beszélnek az osztrák-magyar hajóraj részleges mozgósitása felől, ugy, hogy hajóhadunk egy részét már e hó 20-ára készenlétbe helyezik. Ezen intézkedés céljából és terjedelméről azonban még nem jelentenek semmi bizonyosat.

Mindezen harci készülődésekkel szemben, miután a hatalmak feltétlenül ragaszkodnak a berlini szerződésben kötött pontokhoz, remélhető a bonyodalom békés megoldása, legfőlebb a kis Sándor bulgár fejedelmet ruházzák majd fel Észak-Bulgária királyi méltóságával.

Ez is jobb lesz a semminél s Sándor fejedelem, kinek erős nősülési szándékai vannak, igy majd hamarébb kap — menyasszonyt.

Közgazdaság.

Időjárásunk őszies s az eddigi esőzés nem elegendő a szántás vatéshez, és ha rövid időn nagyobb menyiségü eső nem lesz, vetéseink kelése is sokat fog szenvedni.

A gazda congressus eredményéről tisztelt olvasóinkat értesitendjük és e helyütt most csak annyit jegyzünk meg, hogy gabona áraink lényegeileg nem változtak, hogy takarmány nemüekkel kiméletesen kell gazdálkodnunk; mert aligha oly szükében nem leszünk, hogy a nélkül is csekély áru jószágállományunk még potomabb áron kell, hogy odaadjuk, nehogy leromoljon.

A kukoricaszárak ez évben sok gazdánál zölden vágattak. Jó lesz figyelemmel kisérni a kupokat, nehogy későn vegyük észre, mikép e takarmányunk elrohad, megromlik.

Magyarország 1885. évi aratásának eredménye. A m. kir. földmivelési miniszterium legutóbb kiadott kimutatása nyomán a f. évben végbement aratás eredményéről a következő összeállitást adhatjuk: Termelve lőn összesen 31,109.500 méter mázsa buza: 12,284.902 mm. rozs; 12.250530 mm. árpa; 8,572.930 mm. zab és tönköly s 5 211.004 mm. repce. Mindennek értéke összesen 414,719.115 forintra rug, melyből a felvidékre 88,188.280 frt, a dunántuli részre 106,088,460 frt, az Alföld északi részére 81,199.771 frt, az Alföld déli részére 108.163.343 frt, végül Erdélyországra 31.179.262 forint esik. Ehhez képest bevetve lett: a felvidéken 2,413.397 katasztralis hold, holdanként 36½ frtot eredményezve, — a dunántuli részen 2,281.712 kat. hold, átlag 465 forintot; — az Alföld északi részén 2,401.596 kat. hold, átlag 33.8 forintot, — végre Erdélyországban 1,107.844 kat. hold, holdanként átlag 28 forintot eredményezve. A felvidéken tehát legjobb termés Pozsony megyére esik, mint ahol egy-egy hold körülbelül 57.5 forintot eredményezett; legrosszabbat pedig Árva megye mutat fel, holdanként 17.73 frtot eredményezve. A dunántuli részen legjobb termés Esztergommegyére esik, holdanként 66.27 frttal, s a legrosszabb Vasmegyére holdanként 33.24 frttal. Az Alföld északi részen legjobb eredmény Arad megyében mutatkozott, holdanként 49,09 frttal, s a legrosszabbat Hajdumegye, holdanként 26.62 frttal; az Alföld déli részén legjobb termés Csanádmegyére esik, holdanként 48.96 frttal, s a legrosszabb Krassó-Szörénymegyére 26.48 frttal holdanként. Erdélyországban Szebenmegye mutatja fel a legkedvezőbb eredményt, holdanként 38.91 frttal, a legrosszabbat Szolnok-Dobokamegye, holdanként 20.32 frttal. E kimutatás eredményekép tehát Esztergommegye a legkedvezőbb termésnek dicsekedhetik, mig a legrosszabb eredményt Árvamegye mutatja fel.

Helyi és vegyes hirek.

Fölkérjük olvasóinkat, hogy amennyiben hátralékaikat máig ki nem elégitettek, ezt tenni hova előbb sziveskedjenek. Egyuttal jelezzük és felhivjuk olvasóink figyelmét ama körülményre, hogy mai számunkban „Cassio“ munkatársunk szivességéből „A mór“ cimű érdekfeszitő beszély közlését kezdtük, meg, melynek befejeztével „Gilles és Ginevra“ történeti beszély forditását fogjuk tárcánkban közzé tenni.

Községi háztartásunk cimü vezérczikkünk folytatása mai számunkból elmaradt, jövő számunkban annál érdekesebb statisztikai adatokkal és összehasonlitásokkal fogjuk a mostani hiányt pótolni.

— **Megyegyülés.** Csongrádmegye köztörvényhatóságának rendes őszi közgyülése e hó 14 en és ko vetkező napjain fog megtartatni. A tárgysorozatot lapunk más helyen egész terjedelemben közöljük olvasóinkkal.

— **Emiékünnepély.** Horváth Mihály és Toth József születési hazaba helyezett emléktáblák leleplezési ünnepélye e hó 22 en lesz Szentesen megtartva. Ezen ünnepélyen Csongrádmegye városai, községei, valamint a szomszédos megyék városai is részt veendenek. A megállapitott programm és a tényleg közreműködők kétségtelenné teszik, hogy a polgár erények tisztelete és becsülése okán rendezendő emez ünnepély sikerülend és maradandó kedves emlékét fogja az illető résztvevőknek képezni.

Megyei székház épitési költsegekhez községünkre kirott 2176 frt 53 krt kell fizetnünk. Bizony drága mulatság az az uj megyeház, — a régi meg ott áll, romlik, értékét veszti és csak ujabb terheket ró a megye közönségére, — van pedig ugyis elég fizetendő adó, közmunka rétszáritás és ha ezt a különféle közterheket a községi adóval összeadjuk, aligha nem többet kell fizetnünk fenti cimeken, mint a mennyi tiszta jövedelmünk, az adó és közterheknek pedig jövedelmünk egy csekély hányadát szabadna kitenni.

— **Megszökött.** Tóth József szegvári kereskedőtől Török János nevű seged megszökött.

— **Veszett eb.** E hó 2-án a Tisza parton egy eb egy lápos legényt megmart. A kutyát ártalmatlanná tenni eddigelé nem sikerült; de a lápos legény nevét sem sikerült kipuhatolni.

— **Lopas** Bonitsa József tételháti, Fülöp István usztató majori kukorica csőszök őrizetére bizott területeken a mult héten oly egyének is törtek kukoricát, kiknek ahhoz joguk nem volt. Nevezett csőszök üzőbe vették az eddig ismeretlen tolvajokat; azok azonban bevárták a csőszöket, elverték őket és a kukoricával tovább állottak.

— **Marha szaj- és körömfájas.** Tisza Szt. Miklós, Bugyi, Pöth községben, továbbá Aporka, Lacháza, Szt. Iván és Baranka községekben a vész fellépett, miről gazda közönségünket mihez tartás okán értesitjük.

— **Statistika.** Mindszenten a lefolyt szeptember hóban 29 ferfi, 33 nő, összesen 62 egyén született. Ezek közül törvényes 59, törvénytelen 3, halva született 1, meghalt 16 ferfi, 16 nő, összesen 32. Ezek közül egy véletlen szerencsétlenség következtében. A születések tehát a halálozások számát 30 esettel mulják fölül.

A lefolyt julius—szeptemberi negyedben született 89 fiu, 86 leánygyermek, összesen 175, törvénytelen 8, halva született 4.

Meghalt a fenti negyedév folyama alatt 46 fi, 55 nő, összesen 101. Ezek között volt 2 öngyilkos, 2 véletlen szerencsétlenség. A születések tehát az utolsó évnegyedben 74 esettel mulják fölül a halálozásokat.

Házasságra lépett szeptemberben 3 pár, az évnegyedben 6 pár.

— **H.-M. Vásárhelyen** a mult hó végső napjaiban két jubileumot ünnepeltek. Futó Mihály gymn. igazgató tanár 25 éves áldásos tanárkodásának évfordulóját tanitványai és tiszteői megérdemelt ovaciókban részesitették e tevékeny és puritán jellemű embert. Ugyancsak jubiláltak a kaszinó tagjai is. A 25 év óta fenálló egyesületnek 150 nél több tagja van s az egylet vagyoni viszonyai elég rendezettek. Ez alkalomból vettek bucsut a kaszinói tagok Kossa László urtól is, kit — ismételt elnöksége alatt szerzett érdemei méltatásául — diszalbummal leptek meg barátai. — A mult hó 28 án dühöngött vihar idején tűz volt Hódmezővásárhelyen, mely rövid idő alatt, mintegy 10 12 épületet pusztitott el.

— **Félegyházán** szeptember hó végén tartott közgyülésen 83 szavazattal 26 ellen elhatároztatott, mikép 80,000 frt községi kölcsönt vesznek föl egy nagy vendéglő felépitésére. — Az ujjon emelendő templom tornyának gombját e hó 10 ike táján szándékoznak ünnepélyességek mellett feltenni.

— **Szentes városának** költségvetési tervezete szerint 1886-ra bevételre 71,322 frt 95 kr., kiadásra 156,645 frt 16 kr lett felvéve, tehát 85,322 frt 21 krral mulják felül a kiadások a bevételt. — A vasutügyben a tenyő—kunszentmártoniakkal a szentesi bizottság elvégre a jövedelem megosztása tekintetében megegyezett, ámde a vasut létesitése még mindig kérdéses, a mennyiben két főtényező: az állam és az államvaspálya társulat oly kivánalmakkal léptek az épitkező erkölcsi testületek megbizottjai elé, melyek teljesitése az egyébként jövedelmező pályát a tönk szélére juttatja előbb utóbb. Vajha az illető körök ne mindig a nagy hasznot tartanák szem előtt, hanem tekintetbe vennék, mikép egy nagy és gazdag vidéket kötne össze e pálya az ország szivével, Budapesttel.

— **Kecskeméten** kaszárnya épittetik, mely 700 ezer frtnál több költséget igényel; mai napság azonban oly városházával és abban oly nyomoruságos helyiségekkel bir, melyek a közigazgatásnak mig előnyére nem válnak, Kecskemét szabad kir. városnak diszét nem képezi.

— **A Budapesten** fenálló s egyetemi polgárokból alakult „Csongrádmegyei kör“ f. évi szept. 30-án tartotta meg tisztujitó közgyülését, mely alkalommal megválasztattak: Elnök: Máteffy Pál, alelnök: Lévai József, titkár: Mohr Mihály, pénztáros: Rambovszki Jenő, jegyző: Pollák Sándor, háznagy: Kr. Nagy Imre, bizottsági tagok: Hankiss János, Filó Tihamér, Komáromy Lajos.

— **Szörnyű vihar dühöngött** a mult hó 29 én a trieszti kikötoben. A vihar szörnyű károkat okozott s a kikötőben állomásozott „Artiere“ nevü osztrák-magyar bárkát, mely 93 napi utazás után csak előtte való nap érkezett a kikötőbe, oly erővel vágta a szélvész a hullámtörőhöz, hogy az menten szerte szét törött; a legénységet megmentették.

Bérbeadás.

Robicsek Mórnénak a főutcában levő ***bolthelyisége,*** szerelvényekkel és lakással, ***1886. évi május 1-től hat egymásutáni évre*** bérbe adandó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Üzlethelyiség változtatás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a főutcán anyósom: özv. Wimmer Jánosné házában elhelyezve volt **fűszer üzletemet** ugyancsak a főutcában, a községházával átellenben lévő saját házamba helyeztem át s rendeztem be ugy, hogy minden rendű igényeknek megfelelni képes vagyok.

Üzletemet s minden az üzlet körébe vágó szolgálataimat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlva, vagyok

Tisztelettel:

MÉHÉSZ BALOGH PÉTER

fűszerkereskedő

Szentes 1885. Nyomatott Sima Ferencz gyorssajtóján.